

However, when there are no intrinsic factors, it does not cause too much dissatisfaction. F. Herzberg called these factors "convenience factors", but they are mostly called motivating factors or "motivators": success, promotion, recognition and approval of work results, a high degree of responsibility for the work being done, opportunities for creativity and business.

If these needs are fulfilled, then, according to F. Herzberg, a person experiences satisfaction and it plays a motivational role. Motivation is influenced not only by internal movements that directly affect an individual employee, but also by the company's policy in general.

One more of the most well-known approaches to motivation is the expectancy theory, which was developed by Vroom, L. Porter and E. Lawler. According to Vroom, motivation is the final result of the interaction of three factors: how much an individual wants to be rewarded, and his or her assessment of the possibility that the efforts made will lead to a result in the form of successful completion of the work task, and that the achievement of the goal will be adequately rewarded.

Alderfer's theory resembles Maslow's pyramid but has fewer groups of needs. The first group is the need for existence, which includes physiological needs and personal safety. The second group reflects the social nature of a person, the desire to be a member of a group, to have friends, enemies, superiors and subordinates. The third group includes the desire for development, introspection, and self-improvement.

According to this theory, if efforts aimed at satisfying needs of any level are constantly unsuccessful, a person may return to behaviour that satisfies simpler needs in terms of their satisfaction. An employee who is unable to satisfy his or her personal and professional growth needs may stop on doing his or her job only as much as necessary in order not to lose his or her job and to satisfy social needs, i.e. lower-level needs.

СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

БЕРЕСТ Марина Миколаївна

канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів

Харківський національний економічний університет імені С. Кузнеця

У процесі функціонування підприємства постійно мають справу з фінансовими ризиками, що виникають у зовнішньому середовищі або утворюються через низьку внутрішню ефективність фінансового менеджменту. Управління цими ризиками багато в чому визначає стратегію ведення господарської діяльності в цілому. У даному зв'язку актуальним уявляється дослідження сучасних методів удосконалення процесу управління фінансовими ризиками в діяльності суб'єктів господарювання.

Одним із методів запровадження аналізу бізнес-процесів на підприємстві є застосування методу структурно-функціонального

моделювання, що передбачає створення структурно-функціональних моделей за допомогою програмного забезпечення Ramus за стандартом IDEF0. Така модель складається з низки діаграм, які розбивають складний процес на складові частини, представлені у вигляді блоків. Деталі блоку з кожного рівня можуть бути розібрані на процеси нижчого рівня для детальнішого аналізу, тобто кожна детальна діаграма є декомпозицією діаграми вищого рівня. Декомпозиція – це процес деталізації діаграми, що конкретизує певний блок і пов'язані з ним дуги. Її результатом є детальний опис батьківського блоку на частковій функції нижчого рівня. Розподілення процесу на менші частини, які у подальшому утворюють його детальний опис і є принципом декомпозиції.

Розглянемо побудову структурно-функціональної моделі процесу управління фінансовими ризиками підприємства

Так, інформаційна база досліджуваного процесу створюється за рахунок використання статистичної інформації та фінансової звітності підприємства, яка включає «Баланс» (Звіт про фінансовий стан, форма 1), «Звіт про фінансові результати» (форма 2). Управління процесу відбувається за рахунок діяльності фінансового аналітика, директора та з використанням відповідного програмного забезпечення. Блок управління забезпечується методами оцінки фінансових ризиків підприємства, методами оцінки ризику банкрутства підприємства та прогнозування фінансових показників на основі динамічних часових рядів. Результатом реалізації процесу виступає програма заходів з мінімізації фінансових ризиків підприємства.

Декомпозиція контекстної діаграми процесу може бути представлена чотирма блоками, серед яких:

аналіз ризиків у зовнішньому та внутрішньому середовищі функціонування підприємства;

оцінка ризику банкрутства підприємства;

прогнозування рівня ризику на підприємстві;

розробка програми заходів з мінімізації ризиків.

Потрібно зазначити, що пропонується модель передбачає аналіз як внутрішнього, так і зовнішнього середовища, тобто враховуються ризики, які не залежать від підприємства і утворюються без його впливу. Також ця модель передбачає прогнозування рівня ризику на підприємстві, що надає змогу проводити превентивні заходи і мінімізувати виникнення нових та непередбачуваних ризиків, які можуть негативно вплинути на фінансовий стан підприємства. Також важливою складовою процесу є інформаційна база, на основі якої відбувається заключний процес розробки програми заходів з мінімізації ризиків. Для його проведення в моделі використовуються аналітичний звіт, визначений рівень ймовірності банкрутства та прогнозні значення показників рівня ризику.

Блок «Оцінка ризику банкрутства підприємства» складається з трьох блоків нижчого рівня, серед яких:

вибір моделей прогнозування банкрутства;

розрахунок аналітичних показників моделей;

визначення рівня ймовірності банкрутства.

У декомпозиції блоку «Оцінка ризику банкрутства підприємства» інформаційна база представлена у вигляді лише фінансової звітності, яка включає «Баланс» (Звіт про фінансовий стан, форма 1), «Звіт про фінансові результати» (форма 2). Управління процесом здійснює фінансовий аналітик на основі використання відповідного програмного забезпечення. Процес відбувається за використання методів оцінки ризику банкрутства підприємств.

Розрахунок аналітичних показників моделей проводиться на основі моделі прогнозування банкрутства, яка була визначена після попереднього етапу з вибору моделі прогнозування банкрутства. На основі результатів розрахунків відбувається визначення ймовірності банкрутства і зрештою визначається рівень ймовірності банкрутства, який буде використаний для наступного процесу. Бачимо, що у пропонованій моделі оцінка ризику банкрутства підприємства розглядається досить детально, що мінімізує можливість виникнення подібних ризиків або допомагає краще оцінити ризику та своєчасно мінімізувати їх негативний вплив.

Таким чином, структурно-функціональна модель бізнес-процесу управління фінансовими ризиками допомагає детальніше розібрати його проблемні аспекти, детальніше розкрити та уточнити зміст процесу та відповідно, створює можливості для його удосконалення.

Створення структурно-функціональної моделі надає можливості як для проведення аналізу поточних процесів та рівня фінансових ризиків підприємства, так і для прогнозування окремих показників та результатів, що дозволяє підвищувати ефективність проведеного аналізу і виокремлювати ті моменти, які потребують покращення, зміни або не потрібні взагалі. Оптимізація поточних процесів для підвищення продуктивності та ефективності ведення господарської діяльності роблять створення структурно-функціональної моделі необхідним інструментом для проведення якісного аналізу, оцінки та обґрунтування управлінських рішень в контексті управління фінансовими ризиками на підприємстві

ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА РОЛЬ ЖІНОК У БІЗНЕСІ

БЛАГОЙ Віталій Валерійович,

канд. екон. наук, доцент,

БАГРІЙ Софія Олегівна,

здобувач вищої освіти

Харківський національний університет

міського господарства імені О. М. Бекетова

Гендерне питання стає важливим у всьому світі, оскільки результати численних досліджень чітко показують, що гендерна рівність сприяє економічному розвитку. Жодне суспільство не зможе процвітати та досягти сталого розвитку, якщо не використовуватиме здібності усіх – і чоловіків, і жінок. Забезпечення гендерної рівності для економічного розвитку є головним